



Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 17 lipca 2014 r. *

Odesłanie prejudycjalne — Prawo do łączenia rodzin — Dyrektywa 2003/86/WE — Artykuł 4 ust. 5 — Przepis krajowy ustanawiający wymóg, by członek rodziny rozdzielonej i małżonek mieli w chwili złożenia wniosku w sprawie łączenia rodzin ukończony 21. rok życia — Wykładnia zgodna

W sprawie C-338/13

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Verwaltungsgerichtshof (Austria) postanowieniem z dnia 29 maja 2013 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 20 czerwca 2013 r., w postępowaniu:

Marjan Noorzia

przeciwko

Bundesministerin für Inneres,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: R. Silva de Lapuerta (sprawozdawca), prezes izby, J.L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.C. Bonichot i A. Arabadjiev, sędziowie,

rzecznik generalny: P. Mengozzi,

sekretarz: A. Calot Escobar,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu M. Noorzii przez L. Bindera, Rechtsanwalt,
- w imieniu rządu austriackiego przez C. Pesendorfer, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu greckiego przez M. Michelogiannaki, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez M. Condou-Durande oraz W. Bogensbergera, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 30 kwietnia 2014 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: niemiecki.

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 4 ust. 5 dyrektywy Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin (Dz.U. L 251, s. 12 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 19, t. 6, s. 224).
- 2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu toczącego się pomiędzy M. Noorzią a Bundesministerin für Inneres (federalną minister spraw wewnętrznych, zwaną dalej „Bundesministerin”) w przedmiocie oddalenia wniosku M. Noorzii o uzyskanie zezwolenia na pobyt stały w ramach prawa do łączenia rodzin.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Artykuł 4 dyrektywy 2003/86 stanowi:

„1. Państwa członkowskie zezwalają na wjazd i pobyt, na mocy niniejszej dyrektywy i z zastrzeżeniem zgodności z warunkami określonymi w rozdziale IV oraz w art. 16, następujących członków rodziny:

- a) małżon[ka] członka rodziny rozdzielonej;

[...]

5. W celu zapewnienia lepszej integracji i uniknięcia wymuszonych małżeństw państwa członkowskie mogą wymagać, aby członek rodziny rozdzielonej i jego małżonek byli w pewnym minimalnym wieku, co najwyżej 21 lat, przed umożliwieniem połączenia z małżonkiem.

[...]”.

Prawo austriackie 4 Z postanowienia odsyłającego wynika, że spór w postępowaniu głównym podlega regulacjom Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz (ustawy o osiedlaniu się i pobycie, BGBl. I, 100/2005, zwanej dalej „NAG”), która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2006 r.

- 5 Paragraf 46 ust. 4 NAG w brzmieniu znajdującym zastosowanie do okoliczności sprawy w postępowaniu głównym (BGBl. I, 111/2010) stanowi, że członkom rodziny obywateli państw trzecich wydaje się zezwolenie na pobyt stały na określonych warunkach.

- 6 Paragraf 2 ust. 1 pkt 9 NAG definiuje pojęcie „członka rodziny” w następujący sposób:

„Członek rodziny: małżonek, małoletnie dziecko stanu wolnego, także dziecko adoptowane lub przybrane (rodzina podstawowa); dotyczy to także zarejestrowanych partnerów; małżonkowie i zarejestrowani partnerzy w chwili złożenia wniosku muszą mieć ukończony 21. rok życia; jeżeli w przypadku wielokrotnego małżeństwa małżonek żyje wspólnie z członkiem rodziny rozdzielonej na terytorium federalnym, kolejni małżonkowie nie są członkami rodziny uprawnionymi do uzyskania prawa pobytu”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

- 7 Marjan Noorzia, urodzona w dniu 1 stycznia 1989 r., jest obywatelką afgańską, która w dniu 3 września 2010 r. złożyła wniosek o wydanie zezwolenia na pobyt w ramach łączenia rodzin celem dołączenia do swego małżonka, również obywatela afgańskiego, urodzonego w dniu 1 stycznia 1990 r. i zamieszkującego w Austrii.
- 8 Bundesministerin oddaliła ten wniosek decyzją z dnia 9 marca 2011 r. z tym uzasadnieniem, że wprowadzie małżonek M. Noorzii ukończył 21. rok życia w dniu 1 stycznia 2011 r., to jednak w chwili złożenia wniosku w ambasadzie austriackiej w Islamabadzie (Pakistan) nie osiągnął on jeszcze tego wieku, a tym samym nie została spełniona szczególna przesłanka łączenia rodzin.
- 9 Bundesministerin wskazała, że wymóg ukończenia 21 lat w chwili złożenia wniosku jest zgodny z dyrektywą 2003/86.
- 10 Sąd odsyłający, rozpatrujący skargę M. Noorzii na decyzję Bundesministerin, podnosi, że art. 4 ust. 5 dyrektywy 2003/86 nie wskazuje wyraźnie, z perspektywy którego momentu należy dokonywać oceny, czy ustanowiona w tym przepisie minimalna granica wieku 21 lat została osiągnięta.
- 11 W tych okolicznościach Verwaltungsgerichtshof (sąd administracyjny) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy art. 4 ust. 5 dyrektywy [2003/86] należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on uregulowaniu [prawa krajowego], zgodnie z którym małżonek i zarejestrowany partner już w chwili złożenia wniosku muszą mieć ukończony 21. rok życia, aby mogli być uznani za członków rodziny uprawnionych do łączenia?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 12 Na wstępie należy zauważyć, że art. 4 ust. 5 dyrektywy 2003/86 umożliwia państwom członkowskim ustanowienie – w celu zapewnienia lepszej integracji i uniknięcia wymuszonych małżeństw – minimalnej granicy wiekowej, nie wyższej niż 21 lat, jaką muszą osiągnąć członek rodziny rozdzielonej i jego małżonek, zanim ten ostatni będzie mógł dołączyć do członka rodziny rozdzielonej.
- 13 Jednakże w związku z tym, że przepis ten nie określa daty, z perspektywy której władze krajowe powinny ustalić, czy została spełniona przesłanka tego minimalnego wieku, sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy wykładni art. 4 ust. 5 dyrektywy 2003/86 należy dokonywać w ten sposób, że przepis ten sprzeciwia się uregulowaniu krajowemu, które stanowi, że aby małżonkowie i zarejestrowani partnerzy mogli być uznani za członków rodziny uprawnionych do łączenia, muszą w chwili złożenia wniosku mieć ukończony 21. rok życia.
- 14 W tym względzie należy zauważyć, że prawodawca Unii, nie uściślając, czy władze krajowe powinny w celu ustalenia, czy została spełniona przesłanka minimalnego wieku, rozpatrywać wniosek w sprawie łączenia rodzin z perspektywy daty jego złożenia czy też daty podjęcia decyzji w sprawie wniosku, zamierzał pozostawić państwom członkowskim zakres uznania, pod warunkiem nienaruszenia skuteczności prawa Unii.
- 15 Należy też zauważyć, że ustalony przez państwa członkowskie na podstawie art. 4 ust. 5 dyrektywy 2003/86 wiek minimalny odpowiada ostatecznie wiekowi, w którym, według danego państwa członkowskiego, uznaje się, że dana osoba osiągnęła wystarczającą dojrzałość nie tylko po to, by odmówić zawarcia narzuconego małżeństwa, ale również, by dobrowolnie dokonać wyboru osiedlenia się ze swym małżonkiem w innym państwie, aby prowadzić tam z nim życie rodzinne i integrować się z tym państwem.

- 16 Z tej perspektywy należy stwierdzić, że przepis, który tak jak przepis rozpatrywany w postępowaniu głównym wymaga, aby członek rodziny rozdzielonej i jego małżonek ukończyli w chwili składania wniosku minimalny wiek, nie stoi na przeszkodzie korzystaniu z prawa do łączenia rodzin ani nie sprawia, że korzystanie to jest nadmiernie trudne. Ponadto taki przepis nie podważa celu, jakim jest zapobieganie wymuszonym małżeństwom, ponieważ pozwala przypuszczać, że z uwagi na większą dojrzałość trudniej będzie wpłynąć na zainteresowanych, aby zawarli wymuszone małżeństwo i zgodzili się na łączenie rodziny, jeśli osiągnęli 21. rok życia w dniu złożenia wniosku, niż gdyby wtedy nie mieli jeszcze 21 lat.
- 17 Ponadto uwzględnienie daty złożenia wniosku w sprawie łączenia rodzin w celu ustalenia, czy została spełniona przesłanka minimalnego wieku, jest zgodne z zasadami równego traktowania i pewności prawa.
- 18 Jak bowiem zauważył rząd austriacki, kryterium daty złożenia wniosku pozwala zagwarantować równe traktowanie wszystkim wnioskodawcom znajdującym się chronologicznie w tej samej sytuacji, zapewniając, że pozytywne rozpatrzenie wniosku zależy przede wszystkim od okoliczności związanych z wnioskodawcą, a nie z administracją, takich jak czas trwania rozpatrywania wniosku.
- 19 Biorąc pod uwagę całość powyższych rozważań, na postawione pytanie trzeba odpowiedzieć następująco: wykładni art. 4 ust. 5 dyrektywy 2003/86 należy dokonywać w ten sposób, że przepis ten nie sprzeciwia się uregulowaniu krajowemu, które stanowi, że aby małżonkowie i zarejestrowani partnerzy mogli być uznani za członków rodziny uprawnionych do łączenia, muszą w chwili złożenia wniosku mieć ukończony 21. rok życia.

W przedmiocie kosztów

- 20 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

Wykładni art. 4 ust. 5 dyrektywy Rady 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin należy dokonywać w ten sposób, że przepis ten nie sprzeciwia się uregulowaniu krajowemu, które stanowi, że aby małżonkowie i zarejestrowani partnerzy mogli być uznani za członków rodziny uprawnionych do łączenia, muszą w chwili złożenia wniosku mieć ukończony 21. rok życia.

Podpisy